

Az Együtt 2014 Választói Mozgalom elvi, erkölcsi alapvetései

Ezek az alapvetések alkotják azt a keretet, amelyben a széles választói összefogás megvalósítható, illetve amelyre építhető egy 2014 utáni jó kormányzás reális programja is.

1. Preambulum

Hazánk ma mély és összetett válságban van. Ahhoz, hogy Magyarország kijusson ebből a válsághelyzetből és újra a régió élmezőnyébe tartozó, összetartó, igazságosan gyarapodó közösség otthona legyen, a lehető legerősebb választói felhatalmazással végrehajtott változások sorozatára van szükség.

A következő választás több a politikai erők szokványos megmérettetésénél: sorsforduló lesz, amely meghatározza számunkra a következő negyedszázad alakulását.

A kormány leváltása ugyanakkor csupán szükséges, de nem elégséges feltétele Magyarország felvirágoztatásának. Le kell bontanunk – az elmúlt két esztendőben váratlan erőszakossággal kiépülő – rezsimet is, amelynek működtetésén keresztül a hatalom mai birtokosai akkor is befolyásuk alatt tarthatnák a hazánkat, ha a választók többsége amúgy megfosztaná őket hatalmuktól.

Ehhez a változást akaró, demokrata hazafiak és az őket képviselő politikai szervezetek minden korábbinál szélesebb összefogására van szükség!

Ahhoz, hogy Magyarországon a normális politizálás olyan új korszaka kezdődhessen, amely épít a rendszerváltozás óta eltelt időszak tanulságaira – és a korábbinál erősebb jogállami és kulturális garanciákat nyújt a rezsímépítő, hatalomkoncentráló törekvésekkel szemben –, arra van szükség, hogy a változást akaró demokraták közös nevezőben egyezzenek meg.

A hatékony választói összefogás a demokraták párbeszédével kezdődik, amelynek feltétele, hogy a felek tiszteljék egymást, ne legyenek egymással szembeni rendezetlen – politikai, erkölcsi – adósságaik, illetve kölcsönösen tisztázzák viszonyukat a rendszerváltozás utáni évtizedekhez, a modern, szabad Magyarország történetének ahhoz az első fejezetéhez, amelyet a magyaroknak végre le kell zárniuk. A múlt lezárásához elengedhetetlen, hogy mindannyian szembenézzünk saját szerepünkkel is az elmúlt 22 év, a mostani kormányzati ciklus és az azt megelőző 8 év alakulásában. Mindannyiunknak el kell készítenünk az elmúlt időszak személyes leltárját: le kell vonnunk a rendszerváltozás utáni első negyedszázad tanulságait, be kell ismernünk a hibáit és meg kell vallanunk a bűneit is!

Közös dolgaink rendezése nélkül csak a múltat élnénk újra, a tegnapi hibákat követnénk el megint, ahelyett, hogy – tanulva belőlük – rendbe tennék végre a jelent és évtizedekre megalapoznánk ennek a tehetséges, sokra hivatott nemzetnek a jövőjét.

Mi, az Együtt 2014 Választói Mozgalom alapítói készek és képesek vagyunk a szembenézésre, a demokrata hazafiak közötti közös nevezők megtalálására. Készek és képesek vagyunk arra, hogy szövetségeseinkkel együttműködve véghezvigyük azoknak a változásoknak a sorozatát, amelyek után a hazánk olyan ország lehet, amilyenné a benne élők tehetsége, szorgalma és hazaszeretete teheti.

2. Haza és nemzet

2.1. Nemzeti büszkeség és összetartozás

Büszkék vagyunk arra, hogy magyarok vagyunk: büszkék vagyunk a történelmünkre, a kultúránkra és a sikereinkre. Éppen ezért fájdalmas érzés a számunkra megtapasztalni azt, hogy Magyarország mára elszigetelődött a világban, hogy szégyenkezünk kell a kormányzat ámokfutása miatt, hogy fiatal honfitársaink legjobban képzett és leginkább vállalkozó kedvű tagjai közül aggasztóan sokan az országon kívül keresik és találják meg a boldogulásukat. Ez így nem mehet tovább! Magyarország a szülőföldünk, a hazánk: jogunk van hozzá, hogy itt boldoguljunk és itt legyünk boldogok; hogy ne csak a múltunk, de a jövőnkbe vetett hit is ide kössön minket. Vissza akarjuk kapni a hazánkat, a közös jövőnkbe vetett hitünket, a reményünket! Nem olyan országot akarunk magunknak és a gyermekeinknek, ahová egyszer talán érdemes lesz majd visszatérni, hanem olyat, ahonnan nincs miért elmenekülni.

A hazai közállapotok régóta változásért kiáltanak: Magyarország kettészakadt, a nemzet megosztott. A székértáborok háborúinak meghaladásával új nemzeti egységet kell létrehozunk. Előbb vagyunk magyarok és európaiak, mint ilyen vagy olyan világnézetű, politikai meggyőződésű polgárok. A nemzetből senkit nem lehet kirekeszteni vagy kiátkozni, ellenfeleink ugyanúgy részei a politikai közösségnek, mint mi, magunk – magyarságunk összeköt minket, nem pedig elválaszt.

Nemzetünket a huszadik században számos csapás érte. A történelmi Magyarország felbomlása után Trianon igazságtalanságát kellett és kell mind a mai napig megélnünk, majd a jobboldali és baloldali totalitárius rendszerek hurcolták, nyomorították, gyilkolták meg polgártársainkat. Fellépünk minden olyan törekvés ellen, ami az áldozatok emlékét meggyalázza! Nem feledjük, hogy a jogsértések elkövetői nem egy esetben éppúgy magyarok voltak, mint azok elszenvetői. Erkölcsi kötelességünk, hogy emlékezzünk és emlékeztessünk e testvérgyilkosságokra, hiszünk ugyanis abban, hogy az oktatás és az új nemzedékek nevelésének legfontosabb feladata éppen az, hogy e nemzeti tragédiák soha többé ne történhessenek meg.

A történelmi traumák feldolgozásához csak az emlékezésen, a bűnvalláson és a múlt – közmegegyezésen alapuló – lezárásán keresztül juthatunk el. Éppen ezért nem halogathatjuk tovább azt sem, hogy – húszéves adósságot törlesztve – az állambiztonsági iratok nyilvánosságában is áttörést értsünk el.

Tudatában vagyunk annak, hogy az anyaországban élő magyarokként felelősséget viselünk a határon túli magyarok sorsáért. A legtöbbet ugyanakkor azzal ártunk nekik, ha a magyar belpolitikai küzdelmekbe próbáljuk bevonni őket. Nem nekünk kell eldönteni, hogy ki a jó és ki a rossz kisebbségi magyar: a saját életükre nézve nekik kell a döntéseiket meghozni, ezeket pedig a magyar államnak kötelessége támogatni.

Magyarországnak kötelessége, hogy kifejezze az elszakított országrészekben élő magyarokkal való nemzeti összetartozását. A kettős állampolgárság jogintézménye – két évtized méltatlan vitái, bűnösen feltett kérdései és hibásan megadott feleletei, valamint újabb problémákat okozó megoldásai ellenére is – új fejezetet nyitott a nemzeti összetartozás kérdésében. A határon túl élő magyarok újabb jogfosztása ezért nem lehet célja egy új politikai korszak megalapozását akaró választói összefogásnak. Ugyanakkor jogi, politikai garanciákat kell találnunk arra, hogy az új közjogi helyzet ne járjon együtt az anyaországi politikai viták exportálásával, beszüremkedésével a határon túli magyarság életébe.

A magyarság aggasztóan fogy: egyre kevesebb gyermek születik, soha olyan kevesen nem voltunk az elmúlt bő két évtizedben, mint ma. Ezt a folyamatot le kell lassítani, meg kell állítani, vissza kell fordítani – ez a legegyszerűbb nemzeti érdekünk! Ezzel ellentétesen cselekszik az, aki választói felhatalmazásával visszaélve különbséget tesz gyermek és gyermek, család és család között. A társadalom minden olyan egysége, amely családként funkcionál, méltó a közösség támogatására; a családon belüli erőszakkal szembeni védelem pedig mindenkit megillet: az nem múlhat senkinek a gyermekvállalási hajlandóságán vagy képességén. Olyan társadalmat akarunk építeni, amelyben a nők nem kényszerülnek választani a szakmai pályafutás és az anyaság között, mert mindkettőre vállalkozhatnak anélkül, hogy azzal le kellene mondaniuk életük másik fontos céljáról. Hiszünk abban, hogy a nők esélyegyenlőségének megteremtése az élet minden területén, így – a többi között – a munkaerő-piacon is, a leghatékonyabb eszköz az állam kezében annak érdekében, hogy Magyarországon újra egyre több gyermek születhessen.

Összetartozásunk elsősorban nemzeti kultúránkban nyilvánul meg. Büszkék vagyunk nemzeti kultúránk sokszínűségére. Hiszük, hogy e kultúrát alkotó változatos törekvések mindegyike teremtő módon járulhat hozzá közös nemzeti identitásunk megőrzéséhez, függetlenül attól, hogy a határon innen vagy túl, a múltban vagy a jelenben keletkeztek-e; hogy a hagyományok nevében vagy azokkal vitatkozva szólalnak-e meg, és hogy milyen világnézetű, vallású, nemű és származású honfitársunk alkotásából táplálkoznak. A közéletünket ma jellemző kultúrharcra nincs sem ok, se szükség. A nemzet kultúráját senki sem határozhatja meg erővel, hatalmi szóval. Mi olyan politikát képviselünk, amely érti és büszke arra, hogy a magyarságon belül számtalan egymás mellett élő, egymást gazdagító és ösztönző kulturális törekvés van jelen, amely mind együtt alkotja nemzeti kultúránkat.

2.2. A jogállam újjáépítése, megerősítése és a bizalom helyreállítása

Politikai kultúránk elzülése, közéletünk válsága az alkotmányos és demokratikus alapértékek tiszteletének folyamatos megkérdőjelezésével kezdődött. A hatalom mai birtokosai most ezt a folyamatot tetőzik be azzal, hogy a jog egyre inkább a kormányzat, az állam eszköze a polgárral szemben ahelyett, hogy a polgárt védené az állam túlhatalmától. A mi feladatunk, hogy újjáépítsük a jogállamot Magyarországon, és ezzel létrehozzuk a szabad és egyenlő méltóságú magyar állampolgárok közösségét.

A jelenlegi kormánytöbbség a jogalkotási tevékenységével és a független intézmények pártkatonákkal, egypárti delegáltakkal való feltöltésével frontális támadást intézett a hatalom jogállami korlátai ellen. Alapvető feladatunk a fékek és ellensúlyok rendszerének helyreállítása. Ennek során azonban nem eshetünk abba a hibába, hogy ellentétes politikai előjellel, de ugyanúgy pártkatonákat és egypárti delegáltakat választunk a független intézmények élére: véget kell vetni a zsákmányszerző politikai gondolkodásnak Magyarországon. A köztársaság és a jogállam alapértékei iránti lojalitást többé nem írhatja felül a pártpolitikai hűség.

Az új korszak jogi-politikai kereteinek kialakítása ugyanakkor csak jogállami eszközökkel valósulhat meg, hiszen semmilyen cél nem szentesíthet olyan eszközöket, amelyek ellentétesek a demokratikus eszményekkel, jogállami hagyományainkkal. Szükségesnek tartjuk azt is, hogy lehetővé tegyünk az új korszak alkotmányos kultúrájának népszavazással történő megerősítését.

Az elmúlt közel három évben az alapvető jogok védelmének szintje drámaian csökkent Magyarországon: a sajtó megfélemlítését célzó médiaszabályozást, az egyházak közötti politikai alapú válogatást, a gazdasági és szociális jogok kiüresítését, a visszaható hatályú jogalkotást csak betetézte a választójog korlátozása, előzetes regisztrációhoz kötése. Helyre kell állítani az alapvető jogok európai szintű védelmét és az Alkotmánybíróság hatáskörét! Az államnak magának is részt kell vállalnia a plurális, szabad és a hatalmat ellenőrizni képes szabad sajtó működési feltételeinek megteremtésében.

Magyarországon újra érvényt kell szerezni a magántulajdon és a szerzett jogok alkotmányos védelmének, helyre kell állítani a munkavállalói jogok törvényes garanciáit és az érdekegyeztetés hatékony intézményrendszerét. A kormányváltás után kiépülő új jogállamban nem válhat normává az indokolás nélküli felmondás vagy a sztrájkjog indokolatlan korlátozása, ezért újra olyan Munka Törvénykönyvét kell írni és érvényesíteni Magyarországon, amely a munkavállalók jogait is védi, nem csak a munkáltatókéit.

Az új alaptörvény a következő kormányok kezét egy sor kétharmados törvénnyel tudatosan meg kívánja kötni. Az adó-, nyugdíj- vagy családpolitikát egy parlamentáris demokráciában az alakíthatja, aki a választóktól erre felhatalmazást kap, ezért elfogadhatatlan, hogy az ellenzékbe szoruló, jelenlegi kormánypártok támogatása nélkül ezekben a kérdésekben egy következő kormányzat ne tudja érvényesíteni az elképzeléseit.

A jogállamiság rendszerét a rendszerváltáskor lefektetett alapokon újjá kell építeni. A fékek és ellensúlyok rendszerét, az új alkotmányos kultúrát azonban – az elmúlt két évtized tapasztalatai alapján – meg is kell erősíteni. Mindez csak és kizárólag jogállami eszközökkel történhet, ezért ezen a ponton szükséges külön is hangsúlyozni a változást akaró demokrata hazafiak széles összefogásának fontosságát. Ez ugyanis megkérdőjelezhetetlen felhatalmazást képes adni az új korszak első kormánytöbbségének ahhoz, hogy Magyarországot visszavezesse leghaladóbb alkotmányos hagyományaihoz.

Magyarországon a politika és a politikusok hitelessége, a polgároknak az államba vetett bizalma rémisztő mértékben sérült a rendszerváltozás utáni két évtizedben. Mindennek legnagyobb részben az volt az oka, hogy a polgárok számtalan alkalommal voltak kénytelenek azzal szembesülni: nem bízhatnak a politikusok szavában, a pártok ígéreteiben, de még az állam hivatalos közléseiben, jogkövető magatartásában sem. A hétköznapi hazugságok, a kisebb és nagyobb csalások, ügyeskedések és szabályszegések az életünk szerves részévé

váltak az elmúlt két évtizedben, mindezt pedig a politikai elit hazugságai és következmények nélkül maradó normasértései bátorították és igazolták.

Ahhoz, hogy az állam és polgára, a politikus és választója közötti bizalmat újraépítsük, olyan politikai kultúrára van szükség, amelyben a becstelen, tisztességtelen vagy törvénytelen politikusi szavaknak és cselekedeteknek világos, elkerülhetetlen következményei vannak, a politikai elit az erkölcsi normák és törvények betartásában mutat példát a társadalomnak, nem pedig azok megkérdőjelezésében.

A politikai és gazdasági elitek erkölcsileg megkérdőjelezhető tevékenysége vezetett ahhoz a káros társadalmi meggyőződéshez, hogy Magyarország a folyamatos normaszegések országává vált. Ez a bizalmatlanságra épülő környezet szükségszerűen ásta alá az adómorált és általában a szabálykövető magatartást. El kell érniük, hogy a társadalom tagjai újra annak tudják látni a közteherviselés intézményét, az állami újraelosztás elméletét és gyakorlatát, illetve általában a törvényeket, amiknek valójában lenniük kell: a közösség hosszú távú érdekeit és az egyéni boldogulás célját egyaránt szolgáló eszközöknek. Ehhez a közösségi felelősségvállalás új kultúráját kell megteremtenünk – az elitekben és a társadalomban egyaránt.

Szükség van továbbá arra, hogy elsősorban helyi, de országos szinten is az állampolgári aktivitás, a részvételi demokrácia eszközei – a választások közötti időszakban is – erősebbek legyenek. Mindez jelenti az állami működés átláthatóságát, a polgárok és érdekképviseleti szervezeteik nagyobb bevonását a döntés-előkészítésbe, de a népi kezdeményezés és a népszavazás lehetőségének kitágítását is. Nem lehet sikeres az a demokrácia, amit a polgárai nem éreznek magukénak.

Hiszünk abban, hogy a helyi közösség ügyeiben helyben kell dönteni. Az esztelen kormányzati centralizáció nem eredményez magasabb szolgáltatási színvonalat, csak felesleges bürokráciát hoz helyette. Helyre fogjuk állítani ezért az önkormányzatok autonómiáját. A korábbinál hatékonyabban, de újra érvényesíteni kívánjuk az önkormányzatiság eszméjét azzal, hogy a járásokat a kormányzati alárendeltségből az érintett települési önkormányzatok irányítása alá helyezzük. Így a járásoknak lehet elsődleges szerepe a közszolgáltatások szervezésében, az állami szerepvállalásra pedig csak különleges helyzetekben lehet szükség.

2.3. Átláthatóság, korrupcióellenes elkötelezettség, erős civil kontroll

A polgárok az államot ma sokszor korrupciós érdekek fogságába került szervezetnek látják. A politika iránti bizalom helyreállításához ezen a területen is áttörést kell elérni; ennek egyik eszköze az, hogy az állam működése, a közpénzek felhasználása felett – törvény által garantált és érdemi – civil kontrollt biztosítsunk.

Bár huszonkét év alatt az állami átláthatóság érdemben erősödött, az információszabadság területén további előrelépésre van szükség. Ehhez egyre több, az állami működésre vonatkozó információt, közérdekű adatot kell automatikusan és kötelezően az interneten közzétenni. Az üzleti titokra, banktitokra, államtitokra és más titkokra vonatkozó lehetőségeket érdemben szűkíteni kell.

A magyarországi korrupció egyik fő okát szinte mindenki a megoldatlan pártfinanszírozásban látja. A demokrácia működtetésének forrásait – akár átmenetileg népszerűtlen intézkedésekkel is – legálisan kell biztosítani, ugyanakkor világossá kell tenni, hogy a korrupció pártfinanszírozási célja senki számára nem nyújt védelmet a jogi felelősségre vonás alól.

A korrupció másik melegágya a közbeszerzési eljárások átláthatatlan rendszere. Biztosítani kell a közbeszerzési pályázatok, ajánlatok és szerződések teljes nyilvánosságát. A közbeszerzés szabályozását a korrupciós kockázatok kiszűrése érdekében módosítani kell: az ügyeskedések lehetetlenné tételével minden esetben a legkedvezőbb ajánlatnak kell nyernie.

Az állami vagyon, mindenekelőtt a termőföld hasznosítása során nincs helye a titkolózásnak: teljes átláthatóság mellett történhet csak a pályáztatás. A korábbi jogsértéseket a jogállami garanciák mellett orvosolni kell.

3. Haladás

3.1. Megbízhatóság és gazdasági felzárkózás

Magyarország ma leszakadóban van régiós versenytársaitól, a gazdasági növekedés lehetőségei szűkülnek, egyre távolabb kerül az európai centrumhoz való gazdasági felzárkózás. Az állandó és értelmetlen, a nemzeti érdekeinket sértő gazdasági „szabadságharc” helyett az országnak békés, kiszámítható fejlődésre van szüksége.

Ehhez elengedhetetlen a bizalom helyreállítása, mert e nélkül sem a hitelezés nem indul újra, sem új befektetések nem érkeznek Magyarországra, miközben a vállalkozó kedvű és/vagy jól képzett munkavállaló szabályosan menekül a saját hazájából. A bizalom jelenti egyfelől a felelős, kapkodástól mentes fiskális politikát, ami nem ad hoc megszorításokkal, egyszeri tételekkel teremti meg a költségvetési egyensúlyt. Jelenti másfelől az adórendszer és a szabályozási környezet stabilitását: amikor évente húsz alkalommal változnak az adószabályok egyik napról a másikra, amikor parlamenti rohammunkában lehet korábbi befektetéseket egy hét alatt semmivé tenni, akkor aligha várható, hogy a gazdaság élénkülni fog.

Önmagában a döntően exportra termelő vállalatok azonban nem oldják meg Magyarország problémáit. Tartós és kiszámítható gazdasági növekedés csak akkor lesz, ha a foglalkoztatás ténylegesen bővülni tud, ha valódi új munkahelyek jönnek létre. Ehhez egyfelől a kis- és közepes vállalkozások üzleti lehetőségeit kell javítani a hitelezés beindításával, a fejlesztési források biztosításával, a piacra jutási lehetőségeik bővítésével, másfelől pedig a mezőgazdaság és az élelmiszeripar munkaigényes ágazatait kell előnyben részesíteni.

Magyarország gyarapodásának zálogát a magántulajdon védelmén alapuló piacgazdaságban látjuk. A gazdaság fejlesztése, a verseny erősítése mellett az államnak azonban érdemi feladata van a monopóliumok és a közszolgáltatók feletti erős piacfelügyeleti kontroll, illetve a fogyasztóvédelem működtetésében is. Nem elüldözni kell Magyarországról a külföldi szolgáltató vállalatokat, hitelt nyújtó bankokat, hanem tisztességes versenyre szorítani őket! Magyarországnak és a magyar családoknak, illetve vállalkozásoknak ugyanis nem az az érdeke, hogy az állam fölszámolja a piacgazdaság sikeres működtetéséhez szükséges bizalmat, hanem az, hogy a piaci folyamatokat szabályozza, azokat az igazságosság és közösségi érdek szempontjait érvényesítve tartsa mederben.

3.2. Új fejlesztéspolitika: hazánk felzárkózása Európához és Magyarország egyesítése a cél

A fejlesztéspolitikának a gazdasági fejlődés, a nemzet felzárkóztatásának célját kell szolgálnia. Uniós tagságunk történelmi lehetőség arra, hogy hazánk felzárkózzon Európa fejlettebb, sikeresebb feléhez, de arra is, hogy Magyarország szociálisan és gazdaságilag leszakadóban lévő fele csatlakozzék, az ország sikeresebb, gyarapodóbb feléhez. Különösen sürgető ez hazánk leghátrányosabb helyzetű kistérségeivel kapcsolatban, amelyek felzárkóztatása egyaránt erkölcsi parancs és nemzeti, gazdasági érdek a számunkra.

A következő hétéves uniós fejlesztési ciklusban ezért a források döntő részét a vállalkozások foglalkoztató- és versenyképességének növelésére, a leszakadó térségek gazdasági, foglalkoztatási felzárkóztatására, illetve általában a vidék népességmegtartó képességének erősítésére valamint – világos prioritásokat kijelölve – a tudásalapú társadalom és a környezettudatos közösség kialakítására kell felhasználnunk.

A rossz magyar foglalkoztatási helyzet egyik fő oka a szakképzetlen munkavállalók alacsony elhelyezkedési aránya, illetve a közoktatási és szakképzési rendszer esélyegyenlőtlenséget konzerváló hatása. A foglalkoztatás bővítéséhez elengedhetetlen az oktatásba és a képzésbe való nagyobb arányú befektetés. A gazdaságfejlesztési célú forrásokat emellett a kkv-k üzleti lehetőségeinek, jövedelemtermelő képességüknek a javítására, illetve a mezőgazdaság munkaigényes ágazatainak fejlesztésére kell nagyobb arányban fordítani.

Ahhoz, hogy Magyarország sikeresen állja meg a helyét a nemzetközi versenyben, a hagyományos magyar értéknek számító innováció és kreativitás gazdasági kihasználására is szükség van. A fejlesztési források felhasználásával a hazai felsőoktatási és kutatói rendszerhez kapcsolódó, valós gazdasági értéket teremtő kutatás-fejlesztési tevékenységet is támogatni kell.

Ahhoz, hogy – a döntően az európai adófizetők hozzájárulásából származó – forrásokat társadalmi-gazdasági felzárkózásunk érdekében a lehető leghatékonyabban használjuk fel, meg kell erősítenünk az intézményrendszer szakmaiságát, térségi gazdasági–foglalkoztatási stratégiai szempontokat kell bevonnunk a döntéshozatalba, ezáltal is nagyobb érvényt szerezve a szubszidiaritás elvének és követelményének.

A következő évtizedek egyik nagy kihívása lesz az ország számára az energia. Mind a lakosság, mind pedig a vállalatok energiahatékonyságát növelni kell ahhoz, hogy a rezsiköltségek alacsonyabbak, a magyar termékek és szolgáltatások versenyképesebbek legyenek.

Új energiastratégiára van szükség, amely a megújuló energiaforrások és az energiahatékonyság fokozásával mind az ország energiafüggetlenségét növelni tudja, mind pedig a foglalkoztatást tekintve pozitív hatásokkal járhat. E két cél elérésére érdemi gazdaságfejlesztési forrásokat kell biztosítani.

4. Szolidaritás: esélyteremtő állam, felelős közösség

4.1. Esélyteremtő oktatás

A jelenlegi kormányzat a készségalapú közoktatás és szakképzés, valamint a széles körben elérhető felsőoktatás visszafejlesztésével Magyarország jövőjét veszélyezteti. A bevezetett oktatási intézkedések a társadalom felső rétegeinek érdekeit szolgálják: azokat, akik saját zsebből is magas színvonalú oktatást tudnak gyermekeiknek biztosítani.

A mindenki számára hozzáférhető, jó minőségű, verseny- és piacképes tudást adó oktatási, szakképzési rendszer kínálhatja az egyik leghatékonyabb felemelkedési csatornát a magyar társadalomban is. Az egyenlő méltósággal és az esélyegyenlőséggel összeegyeztethetetlen a szegregált oktatás, ezért az ilyen gyakorlatot fel kell számolni Magyarország minden szegletében. Jó iskolákkal és tanítással minden gyermek esélyt kaphat arra, hogy kitörjön a szüleitől öröklött helyzetéből, tisztességes középosztályi életet biztosíthasson önmagának és a családjának, gyarapítva ezzel végső soron Magyarországot is.

Az oktatási rendszer átgondolt, ciklushatárokon átívelő fejlesztése vezet a tudásalapú közösség és gazdaság megteremtéséhez is, amelyben kiszámíthatóan növekszik a munkahelyek száma, illetve a már meglévő álláshelyek nagyobb biztonságban lehetnek – például a nemzetközi gazdasági válságok hatásaival szemben.

Magyarországnak olyan oktatási rendszerre van szüksége, amely a fiatalokat a nemzeti hagyományok és kultúra, illetve a klasszikus európai műveltség elsajátítása mellett digitális írástudással, a modern életvezetéshez szükséges gazdasági alapismeretekkel és az öntudatos, szabad polgári létezéshez szükséges jogi-politikai műveltséggel is felvértezi.

Ezek biztosításában nagyobb az állam felelőssége a hátrányos helyzetben levő gyermekek esetében, hiszen ők az induló helyzetből fakadó nehézségeiket nehezebben tudják leküzdeni, ez pedig az egész társadalom számára veszteség.

A felsőoktatásba járó fiatalok számát mindezért nem csökkenteni, hanem növelni kell: minden társadalmi réteg számára képességei és nem anyagi helyzete szerint kell elérhetővé tenni a diploma megszerzésének lehetőségét. Elfogadhatatlan, hogy csak a jól kereső szülők gyermekei juthassanak be a közgazdász- vagy jogászképzésre. A felsőoktatás terheinek viselésében az államnak, az üzleti szférának és az egyénnek is igazságos és ésszerű arányú felelősséget kell vállalnia.

4.2. Védelem a leszakadással szemben, az újrakezdés esélye mindenkinek

Ma Magyarországon nagyon sokan érzik úgy: a leszakadás, az elszegényedés, a nehezen megszerzett egzisztencia elvesztése fenyegeti őket. Számukra a legfontosabb állami feladat az, hogy a gazdasági növekedést lenullázó kalandor gazdaságpolitika helyett egy kiszámítható, munkahelyek teremtését ösztönző, a megszüntetésüket megakadályozó kormányzati magatartás érvényesüljön.

Ez azonban önmagában nem elegendő. Folyamatosan változó világunk gyors és szüntelen alkalmazkodást kíván meg, amire a társadalom felső egyharmada magától is képes, míg a többieknek mindehhez aktív állami segítségre van szükségük. Az előrejutás, a leszakadás elleni védekezés egyéni, családi erőfeszítést is igényel, de ehhez – elsősorban szolgáltatások nyújtásával – a közösségnek is támogatást kell adnia. Mindehhez a társadalom – az adórendszer progresszív elemein keresztül – nagyobb arányú hozzájárulást várhat el tehetősebb tagjaitól, mint azoktól, akiknek elvitathatatlan szükségük van az állam, a közösség támogatására.

A jó kormányzás gyakorlata – támaszkodva a társadalom egészének belátáson alapuló támogatására – képes lehet újranyitni az ún. mobilitási csatornákat, megakadályozni azt, hogy a közösség tagjai akaratuk ellenére kihulljanak a szolidaritás kötelékéből, sőt biztosíthatja az újrakezdés esélyét is az azt igénylő honfitársainknak. A szolidaritás ugyanis nem kegy, hanem felelősség egymásért és kölcsönös tisztelet egymás iránt: a fent lévők kötelező felelőssége a lent lévőkért, ezzel párhuzamosan pedig az alulra születettek vagy az oda csúszottak felelőssége a közös célokért. Így teremthető meg egy olyan szolidáris Magyarország, amelyben a közösség minden tagjának nehezebb lecsúsznia, de könnyebb felemelkednie.

4.3. Egyenlő emberi méltóságot! – A mélyszegénység csökkentése

Az emberi lét alapvető feltételeit mindenki számára biztosítani kell: az éhezés, a fagyhalál és a hajlék nélkülség a 21. században éppúgy nem elfogadható, mint az, hogy akárcsak egyetlen magyar gyermek is éhesen menjen iskolába vagy feküdjön le a nap végén. Ennek feltételeit a közösségnek kell biztosítania: a magyar állam nem felelkezhethet meg egyetlen polgáráról, a magyar állam nem mondhat le egyetlen gyermekről sem.

Az egész közösség érdeke, hogy ne legyenek reményvesztett tagjai. A mélyszegénységben élőknek állami esélyteremtés kell már ahhoz is, hogy érezzék: érdemes erőfeszítést tenniük az előrejutásért; azért, hogy maguk vagy legalább a gyermekeik számára a kitörés lehetőségét biztosítsák. Ilyen erőfeszítést joggal várhat el a közösség, de az nem lehet öncélú, büntető jellegű.

A magyar társadalom fenntartható fejlődésének sorskérdése a magyarországi romák sikeres integrációja, bevonása a közösség életébe. A magyar társadalom erkölcsi és gazdasági érdeke is az, hogy a hátrányos helyzetű roma honfitársaink tömegei egy nemzedéken belül – minden tekintetben – felzárkózzanak a többségi társadalomhoz: e felzárkózási folyamat felgyorsításában, sikerre vitelében az államnak megkerülhetetlen felelőssége van.

4.4 Kiszámítható nyugdíjaskor, újrakötött nemzedéki szövetségek

Magyarország minden polgárának joga van az emberhez méltó öregkorhoz, és a közösség minden tagjának joga van ahhoz, hogy nyugdíja a tudásával, szorgalmával és korábbi öngondoskodásával arányos legyen. A kiszámítható idősor biztosításához az aktív és inaktív nemzedékek közötti együttműködésre van szükség.

Amikor a hatalom mai birtokosai magyarok százezreinek a magán megtakarításait kobozták el, államosítva a magánnyugdíj-pénztárak vagyont, akkor azzal nemcsak súlyos, a munkahelyteremtő befektetőket elriasztó normasértést követtek el, de egyúttal felmondták az aktív és inaktív nemzedékek közötti közmegegyezést is. Ez a lépés pedig súlyosan veszélyezteti a nyugdíjrendszerünk fenntarthatóságát: a fiatal és idősebb nemzedékek közötti együttműködést ezért a változást akaró erőknek újra meg kell erősíteniük Magyarországon.

5. Európa és az euroatlanti szövetségi rendszer

Magyarországot érték- és érdekközösség köti Európához, illetve az egész euroatlanti térséghez: csak Európában lehetünk sikeres nemzet. Kelet helyett Nyugatra tekintünk, a sikeres és szerencsésebb európai nemzetekhez akarunk felzárkózni. Magyarország helye nem a periférián, hanem a centrumban van. Érdekalapon természetesen együttműködünk más államokkal is, de a nemzeti becsülettel ekkor sem kufárkodhatunk.

Magyarország alapvető nemzeti érdeke, hogy Európa sikeres legyen, úgy, hogy ennek a sikernek mi is részesei legyünk – ez a nemzeti érdek összeköt mindannyiunkat.

Az Európai Unión belül a fő célunk a nemzeti érdekek érvényesítése, ehhez értelmes konfliktusokat is érdemes felvállalni. Ez azonban csak akkor lehet sikeres, ha a felelőtlen vagdalkozás, a szövetségeseinkkel szemben folytatott, belpolitikai célú harc folytatása helyett az erős, tiszteletet adó, de kulturált érdekérvényesítést tűzzük ki célul.

A globális versenyben az európai államok egymásra vannak utalva, csak együtt lehetnek sikeresek: a hatékony szövetségekben való részvételre, az államközi, regionális együttműködésekre azonban csak a stabil, megbízható országoknak van esélyük. Megbízhatatlan szövetséges hírében álló, a közösségnek hátat fordító ország bukásra van ítélve. Magyarországot ezért újra szavahihető, megbízható szövetségesévé kell tenni az euroatlanti szervezeteknek, hogy hazánk ismét visszakerülhessen az európai és észak-atlanti világnak azokba a döntéshozatali folyamataiba, ahol a nemzeti érdek hatékonyan érvényesíthető.

6. Záró rész

A fenti alapvetések alkotják azt a keretet, amelyben egy, a változások sorozatát véghezvinni képes széles választói összefogás megvalósítható, illetve ezekre az erkölcsi, politikai alapelvekre építhető egy 2014 utáni jó kormányzás reális programja is. Mi, az Együtt 2014 Választói Mozgalom tagjai aláírásunkkal kinyilvánítjuk, hogy közéleti szerepvállalásunkat, szövetségi politikánkat ezekre az értékekre alapozzuk.